

OBSAH

1	<i>Úvod</i>	3
2	<i>Stručný přehled přenosu dat (j)</i>	7
2.1	Základní pojmy . . . . . Přenos informace, přenos dat, poštovní přeprava, cesta pro přenos dat, zdroj prvotních informací, spoj pro přenos dat, přenosový okruh, koncové zařízení vysílací i přijímací.	7
2.2	Výkony zařízení pro přenos dat a časové zpoždění . . . . . Množství informací, jmenovitý výkon zařízení, využití zařízení, modulační rychlost, baudy, časové plány prací a přenosů, časové zpoždění.	11
2.3	Bezpečnost přenosu a spolehlivost provozu . . . . . Používané typy sdělovacích okruhů, bezpečnost přenosu, spolehlivost provozu.	13
2.4	Typové řady okruhů a koncových zařízení . . . . . Okruhy dálkopisné, okruhy telefonní, okruhy širokopásmové.	15
2.5	Volba a dimenzování okruhů pro přenos dat . . . . . Inventarizace požadavků.	17
2.6	Otázky ekonomické . . . . . Příklad složení investičních a provozních nákladů, dálkopisné a telefonní sazby v ČSSR.	17
3	<i>Technika přenosu dat (p)</i>	25
3.1	Soustava pro přenos dat . . . . . Jednotlivá spojení, jednoduché a komplexní soustavy přenosu dat.	25
3.2	Přenášená informace . . . . . Analogová a číslicová informace, číslicový signál, měření informace, redundance.	26
3.3	Rychlost přenosu . . . . . Základní pojmy při měření rychlosti přenosu: jmenovitý a užitečný telegrafní výkon, rychlost vlastního přenosu, modulační rychlost, zpoždění a účinnost přenosu. Jednotky bit/s a baud.	30
3.4	Zabezpečení přenosu . . . . . Vyjádření bezpečnosti přenosu, některé dosažené výsledky. Zpětná vazba před a po demodulaci, informační a povelová zpětná vazba, přímá korekce chyb. Zabezpečení uspořádáním zprávy, využití samočinných počítačů pro zabezpečení.	33
3.5	Matematický model kanálu . . . . . Kapacita kanálu a pravděpodobnost nezachycené chyby, hluky, shluky chyb, uspořádání při měření chyb, záznam shluků chyb. Symetrický a nesymetrický kanál, matematické modely různých druhů kanálů. Využití výsledků měření.	42
3.6	Hlediska uživatele	49

4	<i>Kódy a abecedy (p)</i>	52
4.1	Základní pojmy	52
	Kódy s nerovnoměrnými znaky, index binárního znaku, váha a vzdálenost znaků, skupinový, lineární a cyklický kód, součet mod 2.	
4.2	Bezpečnostní kódy	55
	Souvislost kódů pro zjištění a opravu chyb, souvislost minimální vzdálenosti a zabezpečující schopnosti, systematické kódy, vícenásobná parita, optimální a těsný kód, ekvidistantní kód, kódy odolné shlukům chyb.	
4.3	Cyklické kódy	62
	Podrobnější popis třídy velmi účinných bezpečnostních kódů. Vlastnosti cyklických kódů, podstata cyklických kódů a dělení mod 2, kodér cyklického kódu.	
4.4	Řetězové kódy	66
	Podstata a příklad řetězových kódů, sekvenční dekodování.	
4.5	Nejpoužívanější abecedy	69
	Jednoznačné a víceznačné abecedy. Abecedy pro vyjádření analogových veličin, kód se změnou v jednom místě a Korobovův kód, abecedy pro vyjádření číslic a pro čitelné znaky. Současný vznik prvotního dokladu a děrné pásky.	
4.6	Záznamová prostředí	75
	Porovnání a vlastnosti děrné pásky, děrného štítku a magnetické pásky, snímací a záznamová zařízení.	
5	<i>Modulace a demodulace (p)</i>	79
5.1	Prázdný výstup a chybové pole	80
5.2	Binární a vícecestavová modulace	81
5.3	Stejnoseměrné vyjádření	82
5.4	Amplitudová modulace	85
5.5	Kmitočtová modulace	86
5.6	Fázová modulace	86
5.7	Synchronizace	87
6	<i>Stanovení a rozbor požadavků na přenos dat (j)</i>	90
6.1	Co ovlivňuje rozsah požadavků na přenos dat	90
	Všeobecné otázky a základní přístup k problematice.	
6.2	Údaje nutné pro plánování přenosu dat	91
	Množství dat, časové rozložení přenosů, dopravní zpoždění, zeměpisné průběhy, bezpečnost přenosu.	
6.3	Příklady plánování přenosu dat	93
	Základní sběrná síť, přenosy mezi výpočtovými středisky, postup při řešení složitějších sítí.	
7	<i>Přehled dnešních názorů na řešení přenosu dat (j)</i>	100
7.1	Jednotnost celostátní sdělovací sítě	100
7.2	Jednotnost technické koncepce zařízení telekomunikačních a zařízení pro přenos dat	100
7.3	Dovolené kódy	100
7.4	Okruhy pro přenos dat	100
7.5	Typy koncových zařízení pro přenos dat	101
7.6	Provozní využití okruhů pro přenos dat	103
7.7	Poznámky	104
8	<i>Perspektivy dalšího vývoje (j)</i>	105
	Důsledky zavádění strojů na zpracování informací, pravděpodobný postup	

	realizace přenosu dat v ČSSR, perspektivní výhledy automatizace duševních prací	
9	<i>Literatura</i>	110
10	<i>Příklady provedených zařízení</i>	114
10.1	Zajišťování místenek pro přepravu motorových vozidel na dánských lodních převozech (j)	114
10.2	Zajišťování místenek pro přepravu motorových vozidel mezi Dánskem a NSR (j)	116
10.3	Sít SAS pro zajišťování míst v letadlech (j)	117
10.4	Meteorologická síť pro velkou oblast (p)	120
10.5	Příklady typických koncových zařízení – Sebit 24–B, JTT T1JC (p)	123
10.6	Zkušenosti s přenosem dat rychlostí 3360 baudů po telefonních okruzích (j)	127
	<i>Přílohy:</i>	132
P.1	Doporučení V. 1. CCITT, Vztahy mezi znaky binární číselné soustavy a charakteristickými stavy dvoustavového kódu	132
P.2	Doporučení V. 2. CCITT, Výkonové úrovně pro přenos dat telefonními okruhy	135
P.3	Některé pojmy a definice podle ČSN	138
P.4	Přehled dálkopisných poplatků v Kčs za jednotlivá spojení. Přehled telefonních poplatků v Kčs za jednotlivá spojení (k odst. 2.6)	142
P.5	Měsíční částky poplatků za pravidelný denní přenos na dálkopisných okruzích (k odst. 2.6)	143
P.6	Měsíční částky poplatků za pravidelný denní přenos na meziměstských telefonních okruzích (k odst. 2.6)	144
P.7	Měsíční sazby za pronájem telefonních okruhů (k odst. 2.6)	145
P.8	Přehled měsíčních tarifních poplatků za přenos 10^3 znaků při celkovém denním přenosu 10^3 znaků pro různé modulační rychlosti a různé druhy provozu (k odst. 2.6)	147
P.9	Týž přehled pro celkový denní přenos 10^4 znaků	148
P.10	Týž přehled pro celkový denní přenos 10^5 znaků	149
P.11	Týž přehled pro celkový denní přenos 10^6 znaků	150
P.12	Týž přehled pro celkový denní přenos 10^7 znaků	151
P.13	Oblasti nejnižších tarifních poplatků za přenos 1000 znaků denně na dálkopisných a telefonních okruzích (k odst. 2.6)	152
P.14	Doba potřebná pro přenos určitého množství znaků při různých modulačních rychlostech (k odst. 6.2)	153
P.15	Počty okruhů v závislosti na modulační rychlosti a přenášených objemech znaků (k odst. 6.2)	154
P.16	Parametry některých modulačních a demodulačních zařízení	155
P.17	Parametry některých snímačů děrné pásky	157
P.18	Parametry některých děrovačů děrné pásky	158
P.19	Některé abecedy odvozené od MTA 2	159
P.20	BULL, osmimístná jednoznačná abeceda, v děrné pásce vodící otvor mezi místy „4“ a „0“	160
P.21	CCC – Commercial Controls Corporation, šestimístná dvojnáčná abeceda, v děrné pásce vodící otvor mezi 4. a 3. místem	161
P.22	FERRANTI, pětimístná dvojnáčná abeceda, v děrné pásce vodící otvor mezi 3. a 2. místem	162
P.23	IBM, osmimístná jednoznačná abeceda, v děrné pásce vodící otvor mezi místy „4“ a „8“	163
P.24	NATIONAL – SAMAS, pětimístná abeceda, v děrné pásce vodící otvor mezi místy „7“ a „4“	164

P.25 OLIVETTI, šestimístná jednoznačná abeceda, děrná páska s obdélníkovými otvory bez vodičích otvorů	165
P.26a SELEX, pětimístná dvojnásobná abeceda pro dálkopisnou techniku	166
P.26b ST-35, pětimístná tříznásobná dálkopisná abeceda používaná v SSSR	166
P.27 TOR, sedmimístná dálkopisná abeceda odvozená od MTA2, používá se pro zabezpečení radiodálnopisu	167
P.28 UNDERWOOD, sedmimístná dvojnásobná abeceda, v děrné pásce vodičí otvor mezi 3. a 4. místem	168
P.29 UNIVAC jednoznačné abecedy: šestimístná abeceda XS-3, dvanáctimístná abeceda pro 80sloupcové děrné štítky, šestimístná abeceda pro 90sloupcové štítky	169
P.30 ZJŠ Brno, osmimístná dvojnásobná abeceda	171
P.31 ARITMA, šestimístná jednoznačná abeceda pro devadesátisloupcové děrné štítky	173
P.32 REMINGTON RAND, šestimístná jednoznačná abeceda pro devadesátisloupcové děrné štítky	174
P.33 IBM, dvanáctimístná jednoznačná abeceda pro osmdesátisloupcové děrné štítky	175

Poznámka: odstavce označené (j) a přílohy 1-15 - Inž. *Jirounek*
odstavce označené (p) a přílohy 16-33 - Inž. *Palounek*